

HOOFDREDACTEUR-VERSLAGGEVER.

Hoewel de sop de kool niet waard is en hoewel ik weinig vrees koester, dat er velen zullen zijn, die gelooven, dat ik in de algemeene vergadering de zotternij geuit heb, die de hoofdredacteur van ons orgaan mij toedicht, meen ik toch beter te doen wat daaraan scheef is recht te zetten. Ik heb niet beweerd, dat het er niets toe doen zou of een bepaald voorstel al of niet onzinnig is; ik meen, dat de heer VAN RIJNBEEK dit had kunnen begrijpen of ten minste had behooren te veronderstellen. Doch toen de heer KOCH zonder behoorlijke argumentatie het punt in kwestie meende te kunnen afdoen door het niet veel emphaze voor onzin te verklaren, heb ik geroepen, dat dat geen argument was: „Wat maakt het uit of gij het onzin vindt.” Ik geloof niet, dat deze reactie zoo onjuist is, wanneer iemand, ten spijt van zijn groote „bezadigdheid”, zich voldoende vergeet om zich een dergelijke, beleedigende krachtterm te laten „ontvallen”.

Overigens zou er aan het uitermate subjectieve en tendentieuze stukje (het woord verslag is hier zeker misplaatst) van den hoofdredacteur nog heel veel meer verbeterd kunnen worden. Wij kunnen dat meen ik evengoed nalaten. Straks komen de handelingen dezer vergadering uit, die ieder, die het verhandelde kunnen wil, een juister inzicht zullen geven. Ik sprak den dringenden wensch uit, dat ieder lid der maatschappij die met aandacht en zonder vooroordeel lezen moge en dan niet nalate het stukje van den heer VAN RIJNBEEK ter vergelijking nog eens te herlezen. Menigeen, die nu nog niet begrijpt, waarom het hoofdbestuur een eigen, door de maatschappij benoemde, redactie van haar orgaan onontbeerlijk acht, zal dan, naar ik hoop het goed recht van dien wensch wat beter gaan inzien. Er zal bij de behandeling der voorstellen in tweede instantie zeker nog wel aanleiding zijn hierop terug te komen.

H. G. HAMAKER.

NASCHRIFT.

1. Ik herhaal, dat ik collega HAMAKER's uitroep heb weergegeven, zoo als ik dien gehoord heb, maar ik neem gaarne aan, dat hij dien bedoeld heeft zooals hij dien hierboven weergeeft.

2. Wat niet strookt met eigen inzichten en opvattingen, dat acht men in tegenstanders natuurlijk tendentius, -en subjectief. Menigeen zal nu uit collega HAMAKER's uitlating den verkeerden indruk krijgen, dat het hoofdbestuur een eigen redactie van het Maatschappij-orgaan wenscht, om geen critiek meer te hooren. Dat kan toch waarlijk de bedoeling niet zijn?

G. VAN RIJNBEEK.

PHYSIOLOGISCHE BEPALING VAN DE WAARDE VAN GENEESMIDDELEN.

Collega J. KOOPMAN maakt het zich wèl gemakkelijk door over de prognose der physiologische waardebepaling niet te willen spreken, hoewel het hierom juist gaat. Immers mijn opmerking omtrent de toekomst van deze methode gaf hem zijn protest in de pen, en hij ontleende er ook het opschrift van zijn ingezonden stuk aan.

Hij moet mij dus ten goede houden dat ik mij wel er toe bepaal en niet inga op vragen als: wat men van adrenaline weet, hoe men er aan komt, waar het ontstaat en of er nog andere werkzame bestanddeelen in de bijnier zitten, die, dit wil ik niet verzwijgen, het bewijs leveren dat hij niet zulk een diletant op pharmacologisch gebied is als hij in zijn bescheidenheid wil doen gelooven.

Ik moet opmerken, dat ik mij niet bewust ben in de aankondiging van prof. STORM VAN LEEUWEN's boek iets te hebben gezegd, hetwelk collega KOOPMAN recht zou geven tot de veronderstelling, als zou ik de meening koesteren dat men physiologische onderzoeken door chemische kan vervangen. Maar daar gaat het trouwens niet om. De physiologische bepaling van de waarde — of om met prof. STORM VAN LEEUWEN te spreken — van de *sterkte* van dierlijke en plantaardige preparaten is een hulpmiddel,

waarvan wij ons wel moeten bedienen, zoolang de scheikundige kwantitatieve analyse niet bij machte is, de werkzame bestanddeelen in maat en getal uit te drukken. Maar dat is, zou ik zeggen, geheel iets anders dan het onderzoek van de physiologische werkingen dier bestanddeelen. Wel *helpt* ons de daarmede verkregen kennis bij de beantwoording der vraag *of* een gegeven preparaat werkzaam is, en *hoe* het werkt, doch wanneer wij de *sterkte* van dat preparaat moeten vaststellen, ten einde daaruit de dosis af te leiden, dan komt het in de eerste plaats op de kennis der *hoeveelheden* der werkzame bestanddeelen aan. En om daar achter te komen heb ik meer aan de weegschaal dan aan de reactie van een of ander dier.

Ik heb goed vertrouwen in de chemie en ben overtuigd dat zij het vroeg of laat zóóver zal brengen, dat zij de bestanddeelen der pharmaceutische preparaten kwantitatief zal kunnen afzonderen. En om minder optimistisch gestemden een hart onder den riem te steken, herinnerde ik aan de geschiedenis van het adrenaline, als een treffend exempel van wat de chemie thans reeds heeft gewrocht. Nu zij ons het adrenaline, zoowel het natuurlijke, links draaiende, sterk werkende, als het synthetische, dat uiteraard een mengsel moet zijn van gelijke deelen van het links draaiende en het veel minder sterk werkende rechts draaiende, kan leveren, doet hij, die met deze stof wil werken, mijns erachtens verstandig het zuivere bestanddeel, dat hij kan afwegen, te bezigen, in plaats van gedroogde bijnier te gebruiken, welker samenstelling, die hij niet kent, hij eerst nog moet gaan bepalen, en dat wel met behulp van reagentia, waaraan — collega KOOPMAN leze er het boek van prof. STORM VAN LEEUWEN maar eens op na — nog het een en ander hapert.

Geheel iets anders is het, als hij het oog heeft op andere bestanddeelen der bijnier. Nademaal de chemie die nog niet heeft leeren isoleeren, is hij wel gedwongen voorloopig andere wegen in te slaan, om achter het gehalte te komen.

Het is natuurlijk altijd ietwat spijtig voor dengeen, die ten koste van veel moeite een methode heeft uitgewerkt, te hooren verkondigen dat zij vroeg of laat door een andere tak van wetenschap dreigt overbodig te worden gemaakt, maar een wetenschappelijk man zal zich daarover heen moeten zetten. Wie zal trouwens zeggen of wij dit nog beleven zullen? Maar als het zoover komt, dan zal men alle vooringenomenheid moeten onderdrukken en de bakens verzetten.

VAN LEERSUM.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

MILAAN. — De nieuwe universiteit. De stad Milaan heeft een leening van acht millioen lire uitgeschreven ter bekostiging van den bouw van nieuwe wetenschappelijke instellingen voor de universiteit. Reeds zijn in aanbouw: een instituut voor sociale physiologie, een hooger technisch instituut, een hogere landbouwschool en instituten voor normale en ziektekundige ontleedkunde (*La Riforma Medica*).

— Een nieuwe behandeling van de malaria. Te Milaan heeft zich een commissie gevormd, onder leiding van prof. MANGIAGALLI, om proefnemingen op groote schaal te doen verrichten met een nieuwe wijze van behandeling der malaria, welke door dr. PAIS is aanbevolen. Hij zou er nl. in zijn geslaagd, door de milt van malarialijders met X-stralen te bestralen, de verdedigingskrachten van het organisme tegen de parasieten te versterken. De commissie wenscht nu de behandeling der lijders in de malariastreken rondom Rome aan PAIS toe te vertrouwen, opdat de practische waarde van methode zal kunnen blijken (*Riforma Medica*, 10 April 1920).

NEW-YORK. — Maatschappelijk werk ten behoeve van zenuwlijders en krankzinnigen. — In den korten tijd dat de Vereenigde Staten aan den oorlog hebben deelgenomen, zijn toch nog *vijftigduizend* personen in hun zenuwstelsel of hun geestvermogens zoodanig geschikt, dat zij nog nu in openbare instellingen moeten